

Δελτίο Τύπου

Όλα όσα συζητήθηκαν στα panel της 1ης ημέρας του 4ου Συνεδρίου Επαγγελματικής Ασφάλισης

Η ανάπτυξη των Τ.Ε.Α. αποτελεί αναγκαιότητα τονίσθηκε στο Panel I του 4ου Συνεδρίου της ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α., ενώ εκφράστηκε η πεποίθηση ότι η ψηφιοποίηση μπορεί να αλλάξει το ασφαλιστικό σύστημα. Το panel έδωσε τη δυνατότητα στον υπουργό Εργασίας Κωστή Χατζηδάκη, να τοποθετηθεί σε όλο το εύρος των θεμάτων που απασχολούν τον κλάδο.

Συμμετείχαν οι κ.κ. **Κωστής Χατζηδάκης** Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Βουλευτής Β1' Βορείου Τομέα Αθηνών και Αντιπρόεδρος Νέας Δημοκρατίας, **Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου** Τομεάρχης Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων της Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ Προοδευτική Συμμαχία, Βουλευτής Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών, **Γιώργος Κουτρομάνης** Γραμματέας Τομέα Κοινωνικής Ασφάλισης, ΠΑΣΟΚ – ΚΙΝΑΛ, **Γαβριήλ Αμίτσης** Καθηγητής Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας & Διευθυντής του Ερευνητικού Εργαστηρίου Κοινωνικής Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, **Χαράλαμπος Φύτρος**, FHAS, CFA, PhD Β' Αντιπρόεδρος ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α., Αναλογιστής & Χρημ/κός Αναλυτής, T.E.A. Johnson & Johnson, ενώ συντονιστής ήταν ο Δημοσιογράφος, Παρουσιαστής της Πρωινής Ενημερωτικής Εκπομπής MEGA Σαββατοκύριακο, Οικονομικός Συντάκτης και Αναλυτής Εφημερίδας ΤΟ ΒΗΜΑ, **Ντίνος Σιωμόπουλος**.

Κωστής Χατζηδάκης: «Προφανώς έχουμε κάθε λόγο να στηρίξουμε τα επαγγελματικά ταμεία. Ένας θεσμός δεκαετιών που λειτουργεί σε πολλές χώρες του κόσμου. Όπως δεν διατάσσεται η ανάπτυξη, έτσι δεν διατάσσεται και η λειτουργία των επαγγελματικών ταμείων. Πρέπει να υπάρχουν τα κατάλληλα κίνητρα και η οικονομική ανάπτυξη.

Η αποταμίευση είναι μια μορφή επένδυσης. Η κυβέρνηση έχει μια προστιθέμενη αξία καθώς δημιουργεί το κλίμα ώστε να μεγαλώσει ο εθνικός πλούτος. Στην Ελλάδα έχουμε λάβει μια πρωτοβουλία για τις επικουρικές συντάξεις αλλάζοντας το σύστημα για τους

νέους. Μέχρι σήμερα η πρωτοβουλία μας έχει οδηγήσει 165.000 νέους να μπουν στο ταμείο αυτό (ΤΕΚΑ) και συνέβη μέσα σε ένα χρόνο, έχοντας ως παράδειγμα την Δανία, την Σουηδία κτλ.

Ξεκινήσαμε διάλογο και με την ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α. για μεταρρυθμίσεις στον θεσμό των Τ.Ε.Α. Έχουμε ήδη 50.000 εργαζόμενους που εντάχτηκαν στα επαγγελματικά ταμεία και δημιουργούνται επιπλέον νέα ταμεία. Σε αυτό συμβάλει και το φορολογικό πλαίσιο. Οι ιδέες ήταν τρεις: Να υπάρξει ευκρινής και ισχυρή εποπτεία για την εξασφάλιση εγγυήσεων, η δεύτερη ιδέα είναι τα πολυεργοδοτικά ταμεία και το τρίτο είναι να βρεθεί μια δίκαιη φορολογική βάση ώστε να παραμείνει ελκυστικό το σύστημα.

Χωρίς να ξεχνούμε την σημασία του διανεμητικού συστήματος και ιδιαίτερα τις κύριες συντάξεις, για λόγους επενδυτικής ασφάλειας, δημογραφικούς και ενίσχυσης της ελευθερίας των πολιτών, τα κεφαλαιοποιητικά συστήματά μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά».

Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου: Όταν συζητάμε για τα επαγγελματικά ταμεία πρέπει να δούμε πως λειτουργούν, ώστε να υπάρχει αξιολόγηση, όπως στις ευρωπαϊκές χώρες. Για τον ΣΥΡΙΖΑ πρώτη προτεραιότητα αποτελεί ο πρώτος πυλώνας και είμαστε αντίθετοι στη Βουλή με την κυβερνητική πολιτική για το επικουρικό. Θα καταργήσουμε το κεφαλαιοποιητικό σύστημα στην επικουρική ασφάλιση, διότι δημιουργεί ένα δημοσιονομικό κόστος στο μέλλον.

Η επικουρική ασφάλιση πρέπει να είναι ενταγμένη στο δημόσιο αναδιανεμητικό σύστημα. Όσον αφορά τα Τ.Ε.Α. υπάρχει μια ευρύτερη κοινή προσέγγιση ότι αφενός πρέπει να είναι αποτέλεσμα μιας ευρύτατης κοινωνικής συζήτησης. Πολλές φορές αναφέρθηκε ότι φέρνει προβλήματα το δημογραφικό που ναι μεν έχει σχέση, αλλά δεν πρέπει να βλέπουμε το μέλλον στενά συνδεδεμένο μόνο με το δημογραφικό, αλλά και με την συνολική ανάπτυξη της χώρας, τη μισθολογική αύξηση, το εθνικό σύστημα υγείας. Χρειάζεται συνολικό όραμα για το πως βλέπουμε την ανάπτυξη και την κοινωνία. Για τα Τ.Ε.Α. βασικό στοιχείο είναι η εποπτεία.

Γιώργος Κουτρομάνης: Το ΠΑΣΟΚ θεμελίωσε την επαγγελματική ασφάλιση με τον νόμο του 2002. Πιστεύουμε στην ανάπτυξη της επαγγελματικής ασφάλισης ιδιαίτερα αυτή την περίοδο που αποτελεί αναγκαιότητα η ανάπτυξή τους.

Ο δεύτερος πυλώνας όταν είναι ισχυρός πρέπει να στηριχθεί και ο πρώτος. Αυτήν την στιγμή έχουμε μια σχέση συνταξιούχου-εργαζομένου έναν προς επτά, άρα μία προβληματική σχέση. Παραμένει χαμηλή η ανταποδοτική σύνταξη. Ο 2ος πυλώνας έρχεται να καλύψει αυτό το έλλειμμα. Όλοι οι πολίτες έχουν βάλει το χέρι στην τσέπη για να καλύψουν την ατομική δαπάνη.

Η ψηφιοποίηση μπορεί να αλλάξει το ασφαλιστικό σύστημα. Για εμάς στις πρώτες προτεραιότητες αποτελεί η χαμηλή εμπιστοσύνη που υπάρχει σε σχέση με το ασφαλιστικό σύστημα, καθώς δεν έχουμε σύγχρονες υπηρεσίες. Πρέπει να λειτουργεί ομαλά ο ΕΦΚΑ, ήταν αποτυχία όσον αφορά την ενοποίηση. Δεν μπορούμε να πάμε πίσω, αλλά να στηθεί ένας αποτελεσματικός ΕΦΚΑ.

Χαράλαμπος Φύτρος: Θεωρούμε ότι δεν έχει γίνει κατανοητός ο άξονας περί του οποίου γυρνάει ο θεσμός των Τ.Ε.Α. Πιστεύουμε τόσο στον διάλογο μεταξύ των κοινωνικών εταίρων όσο και στην πολιτεία ευρύτερα. Ο 2ος πυλώνας πρέπει να βρει τον χώρο του μεταξύ της κοινωνικής ασφάλισης και της ιδιωτικής ασφάλισης.

Όλα τα περιουσιακά στοιχεία που συσσωρεύονται σε ένα Τ.Ε.Α. αξιοποιούνται για την πληρωμή συνταξιοδοτικών παροχών. Αποκλειστικά για αυτό τον σκοπό. Τα Τ.Ε.Α. σχεδιάζουν την επέκταση των πληροφοριών ώστε να ενσωματώσουν πληροφορίες και για την κοινωνική ασφάλιση, ενημερώνοντας συνολικά τα μέλη τους.

Γαβριήλ Αμίτσης: Το επιτυχημένο οικοσύστημα των Τ.Ε.Α. πρέπει να λειτουργεί υπό θεσμικό πλαίσιο με πολιτικές και χρηματοδοτικά εργαλεία. Πρέπει να κατανοηθεί ότι όταν έχεις 1ο και 2ο πυλώνα δεν πρέπει να είναι συγκρουσιακό αλλά συμπληρωματικό σύστημα.

Οι παγκόσμιες έρευνες για τα συνταξιοδοτικά συστήματα δείχνουν ότι τα καλύτερα συστήματα χαρακτηρίζονται από μεγάλο ποσοστό συμμετοχής στον 2ο πυλώνα (όπως σε Ισλανδία, Φινλανδία, Σουηδία, Ολλανδία κτλ). Σε αυτές τις χώρες η πρόσβαση είναι υψηλή σε επαγγελματικές συντάξεις.

Η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών πρέπει να γίνει και να δούμε τις προκλήσεις. Η μεγαλύτερη η αδυναμία αξιοποίησης αφορά τον πληθυσμό λόγω μεγάλης ηλικίας και τους υφιστάμενους συνταξιούχους.

Panel II: Το ζήτημα περί φορολόγησης ή μη των εφάπαξ των Επαγγελματικών Ταμείων απασχόλησε τους συμμετέχοντες στο Panel II κατά την πρώτη ημέρα του 4ου Συνεδρίου της ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α. καθώς είχε θέμα: «Κίνητρα συμμετοχής εταιρειών στον 2ο πυλώνα ασφάλισης. Ποιοι αιτιολογικοί παράγοντες ωθούν τους εργοδότες να προβούν στη σύσταση και λειτουργία επαγγελματικού ταμείου προς όφελος του εργατικού τους δυναμικού».

Στο πάνελ συμμετείχαν, ο CEO του Ομίλου Interamerican κ. **Γιάννης Καντώρος**, ο Οικονομικός Διευθυντής της Tsakos Columbia Shipmanagement (T.C.M.) & Πρόεδρος, T.E.A. Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων Ομίλου Τσάκου & Συνεργατών κ. **Χαράλαμπος Α. Κατσιπουλάκης** και η κ. **Ζέττα Κοτρώτσου**, Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού, του Ομίλου Johnson & Johnson στην Ελλάδα, Αντιπρόεδρος T.E.A. Johnson & Johnson, με συντονιστή, τον **Χρήστο Κώνστα**, Δημοσιογράφο, Head of Content, ethosMEDIA.

Ο κ. Καντώρος είπε ότι υπάρχει ανησυχία αναφορικά με τη σχεδιαζόμενη ή φημολογούμενη φορολόγηση, επειδή ο Όμιλος έχει T.E.A. που ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2010. «**Υπάρχει μία αίσθηση ότι αλλάζουν οι όροι του παιχνιδιού, μετά από τόσα χρόνια**», είπε. Ως επικεφαλής ασφαλιστικής εταιρίας καταλαβαίνω ότι υπάρχει ζήτημα εναρμόνισης είπε, αλλά πρόσθεσε ότι δεν παύει να υπάρχει ανησυχία από τους ασφαλιζόμενους.

Ο κ. Καντώρος είπε ότι η Interamerican έχει επιλέξει να επιδοτεί τη λειτουργία του Ταμείου και συγχώνευσε δύο T.E.A. για λειτουργικούς λόγους.

Ο Οικονομικός Διευθυντής της Tsakos Columbia Shipmanagement Χαράλαμπος Α. Κατσιπουλάκης, είπε ότι **το μεγαλύτερο ζήτημα που εντοπίζει** μετά από τόσα χρόνια ως επικεφαλής του T.E.A. της T.C.M, **είναι αυτό της μεταφοράς δικαιωμάτων**. Η μη ύπαρξη πολυεργοδοτικών ταμείων είπε, είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα.

Η Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού, του Ομίλου Johnson & Johnson στην Ελλάδα Ζέττα Κοτρώτσου, είπε ότι το T.E.A. δημιουργήθηκε λόγω της εμπιστοσύνης που υπήρχε στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών κανόνων και στην εποπτεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του υπουργείου Ανάπτυξης, καθώς και στην επαγγελματική διαχείριση. Η κ. Κοτρώτσου πρόσθεσε ότι υπάρχει κάποια ανησυχία για το θέμα της φορολόγησης και θα πρέπει να ξεκαθαρίσει το θέμα.

Panel III: Στο τρίτο πάνελ του 4ου Συνεδρίου Επαγγελματικής Ασφάλισης, που είχε τίτλο «Επενδύσεις επαγγελματικών ταμείων σε ταραχώδες επενδυτικό περιβάλλον. Προκλήσεις, Ευκαιρίες και Βέλτιστες Στρατηγικές Διαχείρισης», ο κ. Κρις Αίσωπος, Διευθύνων Σύμβουλος της ALPHA TRUST, Πρόεδρος ΔΣ της Ελληνικής Ένωσης Διαχειριστών Συλλογικών Επενδύσεων και Περιουσίας (ΕΘΕ), ανέφερε στην τοποθέτησή του ότι «η τακτική καταβολή σε επενδυτικά προϊόντα μαζί με τον μακροπρόθεσμο ορίζοντα “γιατρεύει” τις διακυμάνσεις των αγορών. Ο χρονικός ορίζοντας παίζει τεράστιο ρόλο. Τα Τ.Ε.Α. λειτουργούν μακροπρόθεσμα οπότε η επαγγελματική διαχείριση αποδίδει με το χαμηλότερο δυνατό ρίσκο.»

Επισήμανε επίσης ότι «**Χρειάζονται αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο διαχείρισης των Τ.Ε.Α.** Να επιτραπεί το κάθε Ταμείο να έχει πολλά διαφορετικά χαρτοφυλάκια. Και δυναμικό και εισόδου και συντηρητικό, ώστε ανάλογα με την ηλικία του, ο ασφαλισμένος να μπορεί να μετακινείται από ένα χαρτοφυλάκιο σε άλλο».

Ο κ. **Παναγιώτης Αντωνόπουλος**, Αντιπρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος, Alpha Asset Management A.E.Δ.Α.Κ. – Α΄ Αντιπρόεδρος ΔΣ της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών, σημείωσε ότι «Υπάρχει ένας επενδυτικός κανόνας που λέει ότι έμπειρος είναι ο διαχειριστής που έχει βιώσει δύο οικονομικούς κύκλους. Στην Ελλάδα έχουμε βιώσει περισσότερους. Οπότε είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι». Όπως τόνισε, «Κρίσιμη παράμετρος είναι η κατανόηση των προσδοκιών του πελάτη. Πρόκειται για ένα δυναμικό φαινόμενο. Να είσαι έτσι τοποθετημένος ώστε να εξυπηρετούνται οι στόχοι του Ταμείου». Ο ίδιος ανέφερε ότι «οικονομίες κλίμακας υπάρχουν στα Τ.Ε.Α. Όσο μεγαλώνουν, μειώνονται τα έξοδα διαχείρισης και διευρύνεται η διασπορά. Βελτιώνεται ο λόγος απόδοσης. Ένα ελάχιστο ποσό σύστασης θα μπορούσε να είναι στα 25-30 εκατ. αλλά οι οικονομίες κλίμακας επιτυγχάνονται σε μεγαλύτερα μεγέθη».

Ο κ. **Ηρακλής Μπαμπλέκος**, Διευθύνων Σύμβουλος, Πειραιώς Asset Management ΑΕΔΑΚ, ανέφερε ότι «η φύση των ταμείων βοηθάει στο να υπάρχει μία καλύτερη κατανομή των επενδύσεων. Μακροπρόθεσμα καλύτερες αποδόσεις από τις καταθέσεις». Στάθηκε μάλιστα στο παράδειγμα του ΔΑΑ “Ελ. Βενιζέλος”, λέγοντας ότι έχει βασικό επενδυτή ένα μεγάλο ξένο Τ.Ε.Α., ενώ θα μπορούσαν στη θέση αυτή να βρίσκονται κάποια ελληνικά Ταμεία. «Θα πρέπει να αλλάξει η στόχευση των επενδύσεων στη μεταμνημονιακή εποχή, κυρίως στους τομείς της ανανεώσιμης ενέργειας και διαχείρισης απορριμμάτων», σημείωσε μεταξύ άλλων.

Ο κ. **Χάρης Σαρρής**, Eurobank Asset Management MFMC, ανέφερε ότι όσοι είχαν επενδύσει στον θεσμό είτε την τελευταία 5ετία είτε 10ετία, είχαν θετικές αποδόσεις, επισημαίνοντας ότι «Το πλεονέκτημα των Τ.Ε.Α. είναι οι τακτικές μηνιαίες καταβολές, που έχουν ως αποτέλεσμα τα χρήματα να επενδύονται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους». Ο ίδιος σημείωσε ότι «μεγάλο κομμάτι σήμερα των επενδύσεων των Τ.Ε.Α. κατευθύνεται στο εξωτερικό για λόγους διασποράς κινδύνου. Αυτό είναι ένα ζήτημα που θα μπορούσε να λυθεί με την συμμετοχή σε διαφορετικά assets μέσα από μεθόδους που προαναφέρθηκαν».

Ο κ. **Αριστοτέλης Καρυτινός**, Διευθύνων Σύμβουλος, Prodea Investments, ανέφερε ότι «οι ΑΕΕΑΠ είναι ένας φορέας επενδύσεων στο real estate. Παρέχουν ένα σταθερό εισόδημα, δεδομένου ότι διανέμουν περί το 80% των κερδών τους. Είναι αρκετά ασφαλή οχήματα, με ρευστότητα και επαγγελματική διαχείριση».

Περαιτέρω σημείωσε ότι:

- Τα τελευταία χρόνια οι ΑΕΕΑΠ έχουν φθάσει τις εννέα
- Η αγορά μεγαλώνει αν και τα μεγέθη δεν είναι μεγάλα
- Υπάρχει ανομοιομορφία. Χρειαζόμαστε μεγαλύτερες ΑΕΕΑΠ
- Τα assets συνολικά ανέρχονται σε 4 δισ. Ευρώ
- Η Prodea ελέγχει πάνω από το 60% της αγοράς, με τις αποδόσεις να διαμορφώνονται σε 4%-7%